

“El científic té l’obligació de fer conèixer a la societat els resultats que es generen de la seva investigació”

Marina Rigau, estudiant de doctorat en biologia, és la guanyadora del premi de comunicació científica Joan Lluís Vives 2010 en la modalitat de ciències bàsiques, ciències de la salut, enginyeries i arquitectura.

El càncer és la primera causa de mortalitat al món segons l’Organització Mundial de la Salut. L’OMS preveu que el 2030 més d’onze milions de persones es moriran a causa de les diverses tipologies de càncer. Els estudis que es duen a terme per a conèixer millor els mecanismes de la malaltia evolucionen a poc a poc. Equips d’investigació d’arreu posen una atenció especial en els càncers més comuns i que afecten grans quantitats de població. El càncer de pròstata és la segona varietat que més incidència té entre els homes del món desenvolupat.

El projecte de tesi que duu a terme Marina Rigau amb el seu equip a l’Institut de Recerca Hospital de la Vall d’Hebron a Barcelona se centra en la recerca de nous marcadors per a determinar i per a poder diagnosticar més ràpidament el càncer de pròstata. Millorar-ne la diagnosi permetrà una distinció més acurada entre els possibles afectats que, avui dia, s’han de sotmetre a biòpsies i intervencions molt invasives per a detectar si són afectats pel càncer de pròstata..

—**Què us va impulsar a presentar el vostre treball *Un dilema diagnòstic* als premis de comunicació científica Joan Lluís Vives?**

—La veritat és que mai no m’ha-
via proposat d’escriure res de caire

divulgatiu amb relació al projecte de tesi que duc a terme. Però en realitat, és un repte al qual t’enfrontes sovint quan algú, fora de l’àmbit científic, et demana per la teva feina i no saps gaire bé per on començar a explicar... Un repte és, crec, un bon motiu.

—**Què significa per una jove investigadora rebre una distinció com aquesta?**

—És un reconeixement important a la feina que duu a terme el nostre grup de recerca a l’Hospital de la Vall d’Hebron i, alhora, una gran satisfacció personal.

—**En el vostre text, publicat al número 69 de la revista *Mètode*, es pot comprovar que l’expressió escrita és una eina que domineu. Abans us havíeu dedicat a escriure textos de caire divulgatiu o és la primera vegada que us hi endinseu?**

—Mai no havia escrit textos divulgatius, però en general la comunicació científica sí que em crida força l’atenció. De fet, saber com avança la ciència del teu camp és part de la nostra feina d’investigadors. Per això llegeixo més aviat revistes mèdico-científiques.

—**D’on us prové aquest interès per escriure i difondre informació científica?**

—Com que una font important de finançament prové del fons públic

i, per tant, som tots nosaltres que paguem part de la investigació que es duu a terme al nostre país, crec que el científic té l’obligació de fer conèixer a la societat els resultats que es generen de la seva investigació.

—**Un dels comentaris més recurrents entre els malalts i els seus familiars és la poca claredat quan un metge explica què és i com s’ha de tractar una determinada malaltia. Dins la medicina, i específicament dins l’especialitat de l’oncologia, encara manquen explicacions més planeres i properes perquè el malalt i la família entenguin què passa?**

—Crec que una part molt important de la medicina és la relació entre el metge i el pacient, i que la tasca del metge és ajudar el malalt en allò que necessiti. Quan algú està malalt, entendre què causa la malaltia i com s’ha de tractar genera confiança. I aquest tracte de confiança, mitjançant una bona comunicació entre el metge i el pacient, és allò que el pacient necessita per a entendre què li passa.

—**Com creieu que s’hauria de promoure aquesta millora de la comunicació metge-pacient des del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya?**

—El sistema de salut que hi ha i que hi ha hagut fins ara sempre ha estat saturat, i això es veu reflectit, en part, en el temps que dedica cada metge a cada malalt. Entenc que si has de visitar vint pacients en un matí no els puguis dedicar tot el temps del món. Des del Departament de Salut de la Generalitat s’hauria d’ampliar aquest temps, bé amb més personal, bé millorant el sistema actual de gestió de les consultes mèdiques, a més de les urgències. Caldria poder

MIQUEL COLL

discriminar aquell pacient que realment necessita una assistència mèdica d'aquell que no.

—No és fins ben bé al final del treball que exposeu el vertader

objectiu de la recerca, que el vostre equip duia a terme: mirar de millorar el diagnòstic del càncer de pròstata mitjançant noves proves mèdiques. Presentar tranquil·

“La confiança i la bona comunicació amb el metge és allò que el pacient necessita per a entendre què li passa”

lament a l'inici de l'article una clara definició del càncer de pròstata i després passar a l'explicació de les vostres investigacions és un desplaçament intencionat del contingut per a captar l'atenció del lector?

—La primera cosa que ens hem de preguntar abans de començar un projecte d'investigació és què en volem aconseguir, és a dir, quin objectiu tenim. Per a proposar-te un objectiu has de veure molt clar quin problema vols abordar. El principal problema del càncer de pròstata és el diagnòstic i, per això, crec que cal entendre què fa que aquest càncer sigui un problema.

—**Dins el text guanyador del premi, feu referència sovint a les dificultats de conviure amb una malaltia o amb un malalt de càncer. Coneixeu algú proper que tinga aquesta malaltia?**

—Més o menys proper, per desgràcia, tots tenim algun conegut malalt de càncer. Tot i que les coses han canviat força aquests últims anys, encara avui dia és una malaltia que mata molta gent. Hi ha qui diu que en un futur es convertirà en una malaltia crònica, però encara hi ha molt camí i molta feina per fer. Fins que no s'arribi a aquest objectiu, conviure amb una malaltia que saps que et pot matar no crec que sigui fàcil per a ningú.

—**I ja per a acabar i per a encoratjar que la investigació i la recerca continuen essent els motors de les millores en la salut, què diríeu a un estudiant de medicina que es volguera dedicar a la divulgació científica?**

—Li diria que endavant. Que la divulgació de la ciència és una tasca important que avui dia no s'ha considerat adequadament, i això ha portat a un mena de desconfiança entre la societat i el sector científic. Actualment, ens trobem envoltats de fonts d'informació molt diverses, que ens aporten dades que de vegades són confoses. Necessitem, doncs, bons comunicadors i bons entesos en matèria científica per tal de transmetre aquest coneixement.

*Maite Garcia Mestres
Estudiant de periodisme
a la Universitat de València*